

Komandi partur
Í komandi parti verður m.a. greitt frá skordjórum, har Gazet eisini hevði sín stóra áhuga.

Úr savninum
hjá Gazet á
Debesaetrøð,
har tað eru 213
plantusløg, hann
hevur sent inn.

Kallsmans-
bórkubóndin.

Vill rósa

Leggstutt
fransagras

Kirkjubø var jú eingin handil, men við góðum vilja bar tað væl til.

Nógv gott kundi verið skrivað afturat. Tey eru fyri nógvum árum síðani farin undir grønu torvu. Sanniliga tvey sjáldsom fólk, mentafólk av tí góða gamla slagnum.

Børnini hjá Fridrikku og Gazet vóru Páll, giftur við Bodil, Sámál, Elin, gift við Poul Sørensen, Hildi-björt giftist við Daniel Jacob Mortensen og Sigrid, gift við Eyðálv Djurhuus.

Virdur um landamark

Sum serfrøðingur í plantufrøði var Gazet kendur og virdur langt út um landamark. Hann hevði brævaskifti við nógvar útlenskar vísindamenn, og ofta hevði hann vitjan í Kirkjubø av útlandingum, sum vildu síggja hansara verk.

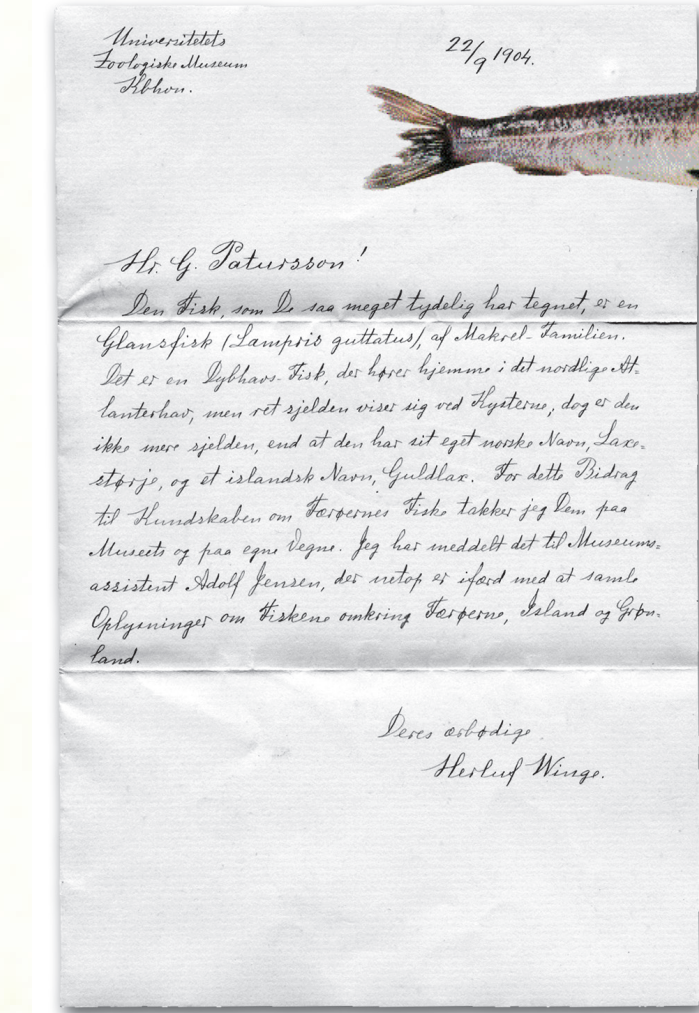
Plantufrøðingurin Magnus Gaard á Plantusavninum á Debesartrøð hevur skrivað um Gazet sum plantufrøðing.

Magnus er langabbasonur Rasmus á Háskúlanum, ein annan kendan plantufrøðing, sum eisini hevði neyvt samstarv við Gazet.

Magnus greiðir frá:

Ein av teimum áhugaverdu inn-savnarunum av plantum í varðveitslu á Náttúrusavni Føroya var Olav Gazet Patursson. Onkrar av hesum plantum eru sera áhugaverdar. Leggstutt fransagras (*Primula vulgaris*), ið hevur vaksið á Traðarhamri heima á Sandi, finst bert innsavnað einaferð, og hesa innsavning hevur Gazet gjørt. Hendan plantan er ongantið funnin aftur og er tí allarhelst útdeyð. Nógvar aðrar sjáldsamar plantur eru í savninum hjá Gazet, so sum tann villa rósan (*Rosa villosa*), ið nú er so gott sum útdeyð, kallsmansbórkubóndin (*Orchis mascula*) og nógvar aðrar.

Onki er at ivast í, at Gazet hevur havt ein serligan áhuga í tí

Brævið frá Zoologisk Museum, har gullaksur fyrstu ferðir nevndur.

sjáldsama og eitt sindur eksotiska, tí av teimum 213 plantunum í savni hansara, eru nógvar at kalla sjáldsamar, ímeðan tær vanligu planturnar eru heldur færri. Gazet var urtagarðsmaður. Hann gekk á plantuskúla í Grude á Jæren. Seinni gekk hann á landboháskúla í Danmark, men gavst vegna sjúku. Hann hevði stóran áhuga í plantunøvnunum, og arbeiddi saman við Rasmus á Háskúlanum hesum viðvíkjandi. Hann gav út "List of popular plant names from the Faroes 1905-08" og føroysk plantunøvn saman við Rasmussi í 1928.

Umframt plantur, hevði Gazet stóran áhuga í skordýrum, og gjørdi her týðningarmiklar eygleiðingar. Tíverri er lítið skrivað um hetta.

Í hesum sambandi kann verða nevnt, at Gazet eisini hevði nógvsamskifti við ein annan kendan urtagarðsmann, Símun Paula úr Konoy í Gøtu. Tað vóru jú Rasmus og Símun Pauli, sum myndaðu fiskimannafelagið fyrstu nógvu árin. Tað tykist sum, at ansurin fyrri tí, sum veksur og grør, hevur verið ein partur av politisku vekingini fyrst í farnu øld.

Gullaksur, staðfestur av Gazet í 1904

Hetta var ikki einastu ferð, at Gazet og Rasmus komu at vera saman um eina verkætlan.

Í 1909 stendur í Dimmalætting ein stubbi, sum eitur Færøsk Botanik. Her verður greitt frá, at í tí viðurkenda danska tíðarritið Botanisk Tidsskrift hevði Rasmus havt eina ritgerð um "bladskiftet hos Tangplanten More..."

Síðan verður sagt: "En anden færøsk Botaniker, Landbrugskandidat Gazet Patursson har til det store anseta Værk Botany of the Faroes leveret en Fortegnelse og Færøske Plantenavne."

Tað av Magnusi umrødd yvirlit yvir føroysk plantunøvn hjá Gazet og Rasmus stóð í Varðanum í 1928. Her hava teir gjøgnumgingið alt, sum er skrivað um plantur bæði hjá teimum sjálvum og hjá øðrum. Teir hava í hesum yvirliti ikki færri enn 360 plantunøvn. Tað hevur ikki verið hissini arbeiði av hesum.

Her eru eisini frágreiðingar til orðini. Yvirlitið fyllir 35 síður í Varðanum.

Fekk staðfest gullaks fyrri 100 árum síðani

Tað skilt á brævaskiftinum tá, at Gazet í fleiri førum hevur verið førur fyrri at skráseta flogkykt og summarfuglar í Føroyum, sum ikki eru skrásett frammanundan. Fyrsta brævið, sum er til skjals, snýr seg ikki um flogkykt, men um fisk, og enná um ein sera aktuellan fisk, sum vit onnur halda vera "uppdagaðan" í okkara tíð. Brævið er dagfest 22.9 1904, tá

Poul Titus Samuelsen

hevur Gazet bara verið 25 ára gamal. Brævið ljóðar soleiðis:

Kære G Patursson!

Den Fisk, som De saa meget tydeligt har tegnet, er en Glansfisk (*Lampis guttatus*) af Makrel Familien. Det er en Dybhavs Fisk, der hører hjemme i det Nordlige Atlanterhav, men ret sjældent viser sig ved Kysterne, dog er den ikke mere sjældent, end at den har sit eget norske Navn, Laxstørje, og et islandsk Navn, Guldax. For dette bidrag takker jeg Dem på Museets og egne vegne. Jeg har neddelte det til den Museumsassistent, Adolf Jensen, der netop er i færd med at samle Oplysninger om Fiskene omkring Færøerne, Island og Grønland.

Deres Ærbødige

Herluf Winge

Umrøddi Adolf Jensen gjørdist seinni ein kendur fiskifrøðingur, sum var serliga kendur fyri sínar kanningar í Grønlandi. Eitt rannsóknarskip varð enná uppkallað eftir honum.

Tískil kunnu vit staðfesta, at gullaksur hevur verið kendur í Føroyum í 100 ár.

Gullaksur er í dag eitt nokk so týðnigarmikið íkast til okkara fiskivinnu. Ásett er ein kvota, sum serliga partrolarar veiða, og sum gevur nógvar arbeiði á sumri.